

Magyar Orvosi Kamara Fogorvosi Tagozata

Dr. Gerle János
elnök

Tisztelt Elnök Úr

Hazánk legfiatalabb fogászati szakmai társasága, a Magyar Állcsont-ortopédiai és Fogsabályozási Társaság felvállaltan elkötelezett az evidenciákra épülő korszerű orthodonciai szemlélet képviselésére, a szakterület művelőinek érdekében és a páciensek egészségének maximális megőrzése mellett.

A járványügyi helyzet korlátozza a fogászati sürgősségi ellátások körét, az aerosol képződéssel járó beavatkozások végzését.

Kérjük, hogy a fogsabályozó szakrendelések számára a tiltó rendelkezések szakspecifikus kockázati szerepét mérlegeljék, és a kifejezetten fogsabályozási szempontból maradandó károsodást megelőző tevékenységeket vegyék fel a sürgősségi beavatkozások körébe az alábbi indokok alapján.

- Szakmai sajátosság, hogy a különböző erőleadású készülékrendszerekkel végzett beavatkozások időbeli lefolyása hosszú. Ez idő alatt az alkalmazott erőhatások optimalizálása, irányítása és folyamatos adaptálása biztosítja a kontrollált fogmozgatások végrehajtását. Készülékrendszerektől függően az általános ellenőrzési periódusok 4 és 8 hét között változnak.
- Normál körülmények között is adódnak olyan helyzetek, hogy az ellenőrzési periódus kitolódik. Ilyen esetekben gyakran találkozunk olyan káros következményekkel, melyek megszüntetése azonnali, gyors beavatkozást igényel. Ennek elmaradása a következmények súlyosbodásával járhat és gyakran vezet maradandó egészségkárosodáshoz. Az említett következmények az erőadagolás irányával, annak nagyságával és időtartamával állnak arányban.
- A leginkább érintett pácienscsoportot a rögzített - főleg multibracket rendszer - készüléket viselőket alkotják. Az ő esetükben a megnyújtott kezelési idő hatására fellépő szubjektív panaszok elsősorban kényelmi és esztétikai vonatkozásúak. Az objektív panaszok alapját a már említett biomechanikai tényezők, valamint a készülék plakkretentív sajátosságai szolgáltatják. Mindkét esetben a huzamosabb ideig kontrollálatlan viselés következményei igen súlyosak. A káros biomechanikai hatások extrém esetben az erőrendszerben résztvevő fogak gyökérfelszívódását-, ankylosisát- és idegelhalását, tartószerkezetük visszafordíthatatlan károsodását, valamint a fogsorérintkezések tartós és káros irányú befolyásolásán keresztül az állkapocsízület funkcióromlását okozhatják.

- A rögzített készülékek plakkretentív tulajdonságai köztudottan veszélyforrást jelentenek úgy kariológiai, mint parodontológiai szempontból, amely hatások következményeinek csökkentése, semlegesítése a legtöbb páciens esetében csak a rendszeres ellenőrzésekkel oldható meg. Az elnyújtott ellenőrzési periódusok azonnali hatása az érintett fogzománc területek demineralizációja, későbbi hatása pedig ezen területek visszafordíthatatlan szuvasodása, a velejáró következményes pszichológiai terhekkel. Hasonlóan károsan érintettek a környező parodontális szövetek, melyek ily módon kialakult krónikus gyulladása - orvos-páciens találkozás nélkül - nem szüntethető meg.

A felsorolt következmények alapján az általunk indokolt esetben szükségesnek tartott beavatkozások a következők:

- újszülött ajak-, szápadhasadékos páciensek szápad zárólemezeinek kontrollja, abban az esetben, ha az decubitust okoz;
- orthognath műtétet követő - minimum négy hetente történő - orthodonciai ellenőrzés;
- skeletalis horgonylati elem (pl. mikroimplantátum, minilemez) körül kialakult szöveti gyulladás esetén oki terápia (akár a horgonylat eltávolításával)
- kiálló, sérülést okozó készülékelem helyreigazítása, eltávolítása;
- leesett vagy részlegesen lemozdult készülék, vagy készülékelem eltávolítása;
- tervezettől eltérő, nem várt fogelmozdulás okának felszámolása;
- maradandó károsodást valószínűsítő állapot felszámolása: fogszabályozó ív cseréje vagy eltávolítása, harapásemelő eltávolítása, elasztikus elemek - intramaxillaris és/vagy intermaxillaris - deaktiválása vagy eltávolítása, különböző rögzített vagy kiegészítő kivehető mechanikák - intramaxillaris és/vagy intermaxillaris - deaktiválása vagy eltávolítása.

A jelenlegi helyzetben továbbra sem indokolt beavatkozások:

- lenyomatvétel - tanulmányi, készülék számára, orthognath műtéti előkészítéshez;
- rögzített készülék idő előtti eltávolítása során ragasztóanyag eltávolítása a fogfelszínekről forgóműszerrel;
- rögzített készülék elemeinek/vagy egészének levegőfújás alkalmazása mellett történő visszarakasztása;
- ragasztást - így vízspray és levegő használatát - igénylő kiegészítő mechanikák sürgősséget nem igénylő felhelyezése;
- gépi interproximalis redukció (IPR) kivitelezése;
- retenciós készülékek ellenőrzése;
- kivehető készülékek rutinszerű ellenőrzése.

Mindazonáltal hangsúlyozzuk, hogy a felsorolt beavatkozásokra **csak** alapos, **előzetes online konzultáció** során indokoltnak ítélt esetekben kerüljön sor, csakis abban az esetben, ha a jelenlegi járványügyi ajánlások alapján az nem tilos!

A Társaságunk kidolgozott egy online konzultációs protokollt, melynek elemeit az ajánlások elfogadását követően a www.maft.hu oldalunkon fogunk közzétenni.

A megfelelő higiéniai protokollt az új járványügyi helyzetnek megfelelően, a nemzetközi ajánlásokat szem előtt tartva kell kialakítani, hogy a keresztfertőzések rizikóját minimalizálni lehessen.

Kérjük a MOK Fogorvosi Tagozat támogatását abban, hogy az illetékes döntéshozók a felsorolt indokaink alapos mérlegelését követően az indokoltnak ítélt beavatkozásokat engedélyezzék a fogszabályozó szakrendelések számára.

Tisztelettel és köszönettel,

Dr. Segatto Emil PhD
MÁFT elnök